

בתי הדין הרבניים

מידע בנושא:

גירושין

בתי הדין הרבניים

מידע בנושא גירושין

תוכן העניינים

2.....	הליך פתיחת תיק בבתי הדין הרבניים
5.....	גירושין
5.....	אישור הסכם גירושין:
6.....	תביעת גירושין:
7.....	תביעת גירושין וכל הכרוך בגירושין:
8.....	תביעת מזונות:
9.....	תביעת החזקת ילדים (משמורת ילדים):
11.....	יחידות הסיוע בבתי הדין:
12.....	הליך סידור הגט:
15.....	גירושין – מילון מונחים
20.....	ערעור
23.....	פניות הציבור
24.....	רשימת בתי הדין הרבניים
24.....	זמני קבלת קהל

הערה:

כל האמור בחוברת זו הוא בבחינת מידע כללי בלבד. אין באמור בחוברת זו משום המלצה, חוות דעת משפטית או ייעוץ משפטי או תחליף לכך. בתי הדין הרבניים פועלים לפי הדין ונוהגים בהתאם לנהלים ולהנחיות פנימיות.

בכל מקרה שיש סתירה בין האמור בחוברת זו לבין הוראת הדין או נוהל או הנחיה פנימית, אזי הוראת הדין, הנוהל או ההנחיה גוברת.

הליך פתיחת תיק בבתי הדין הרבניים

בתי הדין הרבניים נותנים שירות בנושאים אלו:

- אישור הסכם גירושין
- תביעת גירושין
- מזונות
- החזקת ילדים והסדרי ראיית ילדים
- אישור נישואין וגירושין
- חלוקת רכוש
- צו הגנה למניעת אלימות במשפחה
- ירושות וצוואות
- בירור יהדות
- גיור
- הקדשות

לצורך פתיחת תיק בבית הדין הרבני על המבקש למלא את הפרטים הדרושים בטופס הרלוונטי בהתאם לבקשתו. את הטופס אפשר לקבל במזכירות בית הדין או להדפיסו באמצעות אתר בתי הדין.

מסמכים שיש להביא:

כתב תביעה או כתב בקשה, תצלום תעודת הזהות של התובע או המבקש (כולל ספח) ואמצעי לתשלום אגרה.

יש לשלם אגרה בהתאם לחוק, למעט בתביעת מזונות ותביעת חליצה הפטורים מתשלום אגרה (תביעת מזונות חייבת באגרת פרוטוקול).

את האגרה אפשר לשלם במזומן או בכרטיס אשראי. יודגש כי אי אפשר לשלם באמצעות המחאה אישית.

בעת פתיחת התיק אפשר להגיש במזכירות בית הדין בקשה להנחה באגרה. הבקשה תוגש בצירוף מסמכים רשמיים התומכים בזכאות להנחה. אם תוכר זכאותכם, תאושר הנחה בתשלום האגרה.

תוכלו לייצג את עצמכם בבית הדין או להיות מיוצגים ע"י עורך דין או טוען רבני. אם אין לכם יכולת כלכלית לשכור ייצוג מקצועי, אתם זכאים לבקש סיוע משפטי באמצעות הלשכה הסיוע המשפטי באזור מגוריהם.

עליכם להגיע לבית הדין הרבני לדיונים בעניינכם במועד שנקבע.

אם מסיבה רפואית¹ או מסיבה שאיננה תלויה בכם, אינכם יכולים להגיע במועד שנקבע, עליכם למלא טופס בקשה לדחיית דיון ולהגישו בצירוף בקשה מנומקת בכתב למזכירות בית הדין. אפשר להגיש את הבקשה באופן ידני או בפקס או באמצעות דואר אלקטרוני (אם חתמתם לפני מזכיר בית הדין על כתב הסכמה לאמצעי דיוור זה).

בקשה לשינוי מועד דיון יש להגיש מיד עם היווצר העילה לבקשה. הגשת הבקשה כשהיא לעצמה אינה פוטרת מחובת ההתייצבות לדיון. אם בית הדין לא נעתר לבקשה לדחיית הדיון, יש להתייצב לדיון במועד שנקבע.

אם ברצונכם לבקש סעד ביניים מבית הדין לפני מועד הדיון שנקבע לכם, כגון, צו עיכוב יציאה מהארץ או כל בקשה אחרת, עליכם לפנות בכתב לבית הדין, בציון הסעד המבוקש ולנמק את העילה לבקשה.

---

¹ אישור רפואי חייב להיות מוגש על פי כללי פקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971. המבקש או המבקשת יגישו לבית הדין אישור רפואי המעיד כי נבצר מבעל-הדין או מבעל הדין להתייצב בבית הדין עקב מחלה ויצוינו פרטי המחלה. בכתב האישור יצהיר הרופא כדלקמן: "אני נותן חוות דעתי זו במקום עדות בבית המשפט ואני מצהיר בזאת כי ידוע לי היטב שלעניין הוראות החוק הפלילי בדבר עדות שקר בשבועה בבית המשפט, דין חוות דעתי זו כשהיא חתומה על ידי כדין עדות בשבועה שנתתי בבית המשפט". אישור מחלה אחר, לרבות אישור מחלה לצורך היעדרות מעבודה, אינו בר תוקף להצדקת היעדרות מדיון בבית משפט או בבית דין.

עיון בתיק האישי:

אפשר לקבל מידע על אודות תיקכם האישי באחת מדרכים אלו:

- **עיון בתיק בבית הדין הרבני** בו מתנהל הדיון בעניינכם.
  - באמצעות **אתר האינטרנט של בתי הדין הרבניים** – לאחר שתקבלו במזכירות בית הדין קוד סודי אשר ישמור על סודיות פרטיכם.
  - **אתר האינטרנט:** www.rbc.gov.il
  - באמצעות **טל־דין**, מענה קולי ממוחשב הפועל 24 שעות – לאחר שתקבלו במזכירות בית הדין קוד סודי אשר ישמור על סודיות פרטיכם.
  - **טל־דין**, מענה קולי ממוחשב: 1700-501-531
- בקשה לקבלת מידע שאיננו מופיע באתר האינטרנט או בטל־דין אפשר להגיש באמצעות משלוח פקס או דוא"ל למזכירות בית הדין שמתנהל בו עניינכם.
- נא ציינו על גבי הבקשה את שמכם המלא, מספר תעודת זהות, מספר טלפון למענה או כתובת למשלוח דואר (אין לציין תא דואר ככתובת למשלוח דואר).

גירושין

אישור הסכם גירושין:

אם הגעתם להסכמה עם בן הזוג לגבי הליך הגירושין, תוכלו לנסח הסכם גירושין בעצמכם או בסיוע עורך דין, טוען רבני או מגשר.

לצורך אישור ההסכם, עליכם לפתוח תיק אישור הסכם גירושין בבית הדין הרבני.

הסכם גירושין שאושר בבית המשפט אינו כולל אישור להליך הגירושין עצמו, מאחר שהליך זה מצוי בסמכות הייחודית של בית הדין הרבני. לכן בני זוג המסכימים להתגרש צריכים לאשר את הסכמתם לגירושין לפני בית הדין הרבני.

הליך אישור הסכם גירושין הוא הליך קצר, והוא מונע מבני הזוג וילדיהם סבל מיותר. כמו כן הליך זה חוסך התמשכות הדיונים וההוצאות הכרוכות בכך.

הליך אישור הסכם גירושין:

- מלאו טופס בקשה לאישור הסכם הגירושין במזכירות בית הדין.
  - שלמו במזכירות בית הדין את האגרה הקבועה בחוק.
  - צרפו תצלום תעודת הזהות שלכם, כולל ספח מעודכן.
  - צרפו עותק מקורי של הסכם הגירושין החתום.
  - שמרו עותק של החומר המוגש למזכירות בית הדין.
- על פי רוב נכללים בהסכם הגירושין מגוון נושאים, בהם: חלוקת הזכויות בדירה המשותפת וחלוקת יתר הרכוש – תכולת הדירה, כלי רכב, חסכונות, זכויות סוציאליות, חובות, משכנתאות וחשבונות בנק.

כמו כן כולל ההסכם: קביעת משמורת ילדים, הסדרי הראייה ואופן חינוכם של הילדים המשותפים, מזונות הילדים (כולל מועד התשלום, אופן התשלום והצמדתו ופירוט הצרכים הנכללים במזונות) והכתובה.

כדי שיהיה תוקף משפטי מלא להסכם גירושין, הוא מצריך אישור של הערכאה השיפוטית המוסמכת. בלי שאושר ההסכם, הוא אינו מחייב בדרך כלל, ומכל

מקום אין יכולת לאוכפו באופן מעשי על בן הזוג. מרגע שאושר ההסכם על ידי הערכאה השיפוטית הוא מקבל תוקף של פסק דין ואפשר לאוכפו, הן בהוצאה לפועל והן מול הביטוח הלאומי (בעניין מזונות). הסדרי החזקת הילדים וראייתם שאושרו וכן חיוביים אישיים בענייני רכוש שאושרו אפשר לאכוף בבית הדין בדרך של מתן צו על פי פקודת בזיון בית המשפט. כאשר מתעורר צורך מיוחד בעניין הרכוש אפשר לאכוף את ביצוע הסכם הגירושין גם בדרך של מינוי כונס נכסים לביצוע פסק הדין.

לאחר מתן פסק הדין הנותן תוקף משפטי להסכם, יש לפתוח תיק סידור גט לצורך קביעת מועד סידור הגט.

אם יש הסכמה לגירושין בלא שהגעתם להסכמה מלאה בכל העניינים הכרוכים בגירושין, אפשר לבקש מבית הדין לדון בבקשה לאשר את הסכמתכם להתגרש בלבד, ובית הדין ישקול את הבקשה לפי נסיבותיה.

שינויים בהסכם גירושין:

בהסכמת שני הצדדים קיימת אפשרות לערוך שינויים בהסכם הגירושין גם לאחר שאושר וקיבל תוקף של פסק דין בבית הדין. עליכם למלא טופס בקשה ולבקש תיקון להסכם גירושין או בקשה לשינוי ההסכם.

בית הדין ידון בבקשה, ואם לא תהא מניעה חוקית או הלכתית, יאשר בית הדין את הבקשה.

תביעת גירושין:

אם ברצונכם להתגרש, אולם בן הזוג או בת הזוג אינם מסכימים להליך, אתם יכולים להגיש תביעת גירושין בבית הדין הרבני האזורי.

תביעת הגירושין תוגש לבית הדין אשר באזור שיפוטו מצוי מקום המגורים המשותף האחרון של בני הזוג.

הליך פתיחת תיק תביעת גירושין:

- מלאו את טופס כתב התביעה, הכולל:
  1. פרטיו האישיים של התובע.
  2. פרטי בן הזוג הנתבע.

3. פרטי עורכי הדין והטוענים הרבניים המעורבים (אם הנכם מיוצגים על ידי עורכי דין או טוענים רבניים). כמו כן צרפו ייפוי-כוח.
  4. פרטי התביעה, כולל מידע על הנישואים לנתבע ועל נסיבות הפרידה, נישואין וגירושין קודמים, ילדים משותפים, הליכי גישור וטיפול משפחתי שהתקיימו ותלונות במשטרה או תביעות קודמות, אם היו.
  5. עליכם לפרט את העילה המצדיקה את תביעת הגירושין ואת מהות הסעד והעזרה המבוקשים מבית הדין.
- את טופס כתב התביעה אפשר לקבל במזכירות בית הדין או להדפיס באמצעות אתר בתי הדין.
- צרפו צילום של תעודת הזהות שלכם, כולל ספח מעודכן.
  - שלמו במזכירות בית הדין את האגרה לפתיחת תיק תביעת גירושין, בהתאם לחוק.
  - שמרו עותק מהחומר המוגש למזכירות בית הדין לצורך התביעה.

תביעת גירושין וכל הכרוך בגירושין:

אפשר להגיש בבית הדין הרבני באזור מקום מגוריכם תביעת גירושין וכל הכרוך בגירושין, הכוללת את ענייני הרכוש המשותף, המזונות והחזקת הילדים. סמכות שיפוט לטיפול בתביעה היא לבית הדין במקום המגורים האחרון של בני הזוג.

הליך פתיחת תיק תביעת גירושין וכל הכרוך בגירושין:

- מלאו את טופס "תביעת גירושין והכרוך בגירושין", הכולל:
  1. פרטיו האישיים של התובע.
  2. פרטי בן הזוג הנתבע.
  3. פרטי עורכי הדין והטוענים הרבניים המעורבים (אם הנכם מיוצגים על ידי עורכי דין או טוענים רבניים). כמו כן צרפו ייפוי-כוח.
  4. פרטי התביעה, כולל מידע על הנישואים לנתבע ועל נסיבות הפרידה, נישואין וגירושין קודמים, ילדים משותפים, הליכי גישור וטיפול משפחתי, שהתקיימו ותלונות במשטרה או תביעות קודמות, אם היו.
  5. עליכם לפרט את העילה המצדיקה את תביעת הגירושין ואת מהות הסעד והעזרה המבוקשים מבית הדין.
- צרפו תצלום תעודת הזהות שלכם, כולל ספח מעודכן.

- שלמו במזכירות בית הדין את האגרה לתביעת גירושין וכל הכרוך בגירושין, בהתאם לתקנות.

שמרו עותק מן החומר המוגש למזכירות בית הדין במסגרת התביעה.

לידיעתכם, בנוסף לתביעה העיקרית אפשר לבקש מבית הדין, במידת הצורך, סעדים נלווים כגון: צו עיקול וצו עיכוב יציאה מן הארץ. כמו כן אפשר להגיש בקשה למדור ספציפי, לצו הגנה ולצו מניעה.

תביעת מזונות:

אפשר להגיש בבית הדין הרבני הקרוב למקום מגוריהם תביעת מזונות – לחיוב מזונות אישה או לחיוב מזונות לילדים או לשניהם כאחד.

הבעל יכול להגיש את התביעה רק באמצעות כריכת המזונות בתביעת הגירושין (או בהסכמה משותפת עם האישה אף שלא אגב גירושין). האישה יכולה להגיש תביעת מזונות גם שלא אגב גירושין.

מזונות אישה:

אישה זכאית לתשלום מזונות מבעלה כל עוד הם נשואים, בכפוף להוראות הדין.

תביעת מזונות אפשר להגיש כתביעה נפרדת או יחד עם תביעת הגירושין.

כאשר בעל כורך את עניין המזונות בתביעת הגירושין, הוא רשאי לבקש כי בית הדין יקבע את גובה המזונות שעליו לשלם.

הבעל יכול להגיש תביעה למזונות, ובה תידרש אשתו להשתתף בהוצאות גידול הילדים (כאשר הכנסותיה מרובות משלו או במקרים שהילדים נמצאים בחזקתו).

מזונות ילדים:

ילדים קטינים זכאים למזונות בסכום שייקבע על ידי בית הדין.

פתיחת תיק תביעת מזונות:

- בקשו לפתוח תיק תביעת מזונות בבית הדין הרבני באזור מגוריהם.

- מלאו את טופס כתב התביעה וצרפו מסמכים התומכים בטענותיכם.
- צרפו עותק מכתב התביעה.
- צרפו צילום של תעודת הזהות, כולל ספח מעודכן.
- שלמו במזכירות בית הדין את אגרת תביעת מזונות, בהתאם לחוק.
- שמרו העתק מהחומר המוגש למזכירות בית הדין.

פטור מאגרה:

לתשומת לבכם תביעה למזונות פטורה מתשלום אגרה, למעט תשלום אגרת פרוטוקול.

כריכת תביעת מזונות בתביעת גירושין פטורה מאגרה.

כמו כן בקשות לסעדים נלווים לגירושין פטורות מתשלום אגרה, ובלבד שאלו הוגשו יחד עם תביעת הגירושין.

תביעת החזקת ילדים (משמורת ילדים):

אפשר להגיש בבית הדין הרבני הקרוב למקום מגוריכם תביעה להחזקת ילדים כדי לקבוע כי הילדים המשותפים יהיו בהחזקתכם.

תביעה זו כרוכה מעצם טיבה וטבעה בתביעת גירושין (אם תביעה דומה לא הוגשה קודם בבית המשפט), והיא יכולה להיכרך במפורש בתביעת גירושין. תביעה להחזקת ילדים יכולה להיות מוגשת גם ללא תביעת גירושין, אם התקבלה הסכמת הצד שכנגד, במפורש או מכללא, לסמכות בית הדין.

ביכולתכם להגיע להסכמה עם בן הזוג בנוגע למשמורת ילדיכם המשותפים, אך בנוסף חובה עליכם לקבל את אישור בית הדין (או בית המשפט) להסכם זה. ראה בית הדין כי ההסכם תואם את טובת הילדים, ייתן לו תוקף של פסק דין.

אם יש מחלוקת בין ההורים, משמורת ילדים נקבעת על פי טובת הילדים. בטרם יחליט בדבר, יבקש בית הדין המלצות מגורמים מקצועיים ובדרך כלל יורה על עריכת תסקיר של פקידת סעד לסדרי דין, שהיא עובדת סוציאלית שממנה בית הדין הרבני. מטרת התסקיר היא להמליץ במשמורתו של מי מההורים יהיו הילדים ואילו הסדרי ראייה יקבעו להורה שהילדים אינם במשמורתו.

כל החלטה בעניין משמורת ילדים אינה סופית, וההורים יכולים לפנות לבית הדין הרבני בבקשה לשנותה משיקולים של טובת הילד.

הליך פתיחת תיק תביעת החזקת ילדים:

- מלאו טופס כתב תביעה.
  - צלמו את תעודת הזהות שלכם, כולל ספח מעודכן.
  - שלמו במזכירות בית הדין את אגרת תביעת החזקת ילדים, בהתאם לחוק.
  - שמרו העתק מהחומר שהוגש למזכירות בית הדין במסגרת התביעה.
- אפשר לבקש מבית הדין לפנות ללשכת הרווחה כדי שזו תגיש המלצות בנוגע למשמורת הילדים.

הסדרי ראייה:

הסדרים בין ההורה המשמורן, לבין ההורה שהילדים לא נמצאים בחזקתו, לגבי ראיית הילדים, נקבעים באחת משתי דרכים:

- א. הסדרי ראייה בהסכם בין שני ההורים.
- ב. הסדרי ראייה על פי החלטת בית הדין הרבני או בית המשפט לענייני משפחה.

הסדרי ראייה הנקבעים בהסכם גירושין:

במסגרת הסכם גירושין קובעים בני הזוג מי יהיה ההורה המשמורן ואילו הסדרי ראייה יאפשרו למען טובת הילדים להיפגש עם ההורה השני. מקובל לקבוע כי הסדרי ראייה יקוימו בהסכמה בין הצדדים. ההסדרים לראיית הילדים מתייחסים לימות השבוע, למועדי ישראל ולחופשות.

הסדרי ראייה הנקבעים על ידי בית הדין הרבני:

גם הסדרי הראייה נקבעים על פי עקרון טובת הילד. כדי לבחון זאת ממנה בית הדין פקידת סעד, והיא עורכת דו"ח הנקרא 'תסקיר', ובמסגרתו ניתנת המלצה הן לגבי משמורת הילדים והן לגבי הסדרי הראייה.

כאשר אחד ההורים מונע מהצד השני לראות את הילדים, אפשר להגיש בקשה למתן צו להסדר ראייה. העתק של הבקשה ישלח לבן הזוג הנתבע באמצעות מזכירות בית הדין. הפרת צו בית הדין עלולה לגרום לנקיטת אמצעי אכיפה בדרך של קנס או מאסר. במקרים מתאימים הפרת הצו עלולה להביא להליכים פליליים ואף לשינוי המשמורת על הילדים.

יחידות הסיוע שליך בתי הדין:

בהתאם להחלטת בית הדין, בני הזוג מופנים לעובדת סוציאלית ביחידת הסיוע של משרד הרווחה שליך בתי הדין.

בני הזוג נפגשים עם יחידת הסיוע לצורך:

- קבלת סיוע מידי, נגיש ומקצועי למשפחות המצויות בהליך משפטי.
- בירור לגבי עתיד הנישואין.
- סיוע בגיבוש הסכמות, תוך שימוש בהליכי גישור ופישור –
  - הסכמות זמניות וקבועות בנושא הסדרי ראייה
  - הסכמי גירושין
- תיווך והפניה לשירותים טיפוליים וחברתיים בקהילה על פי צרכי המשפחה.
- יחידות הסיוע נותנות ייעוץ לגבי השלכות הסכסוך על בני המשפחה – ובעיקר על הילדים –
  - הערכה וטיפול ממוקד במערכות יחסים בין הורים לילדים
  - הקשורות לסכסוך המשפחתי
  - סדנאות מידע להורים בהליכי גירושין
- יחידות הסיוע נותנות ייעוץ לבית הדין בנושאים שונים.
- יחידות הסיוע מתערבות בתחום האלימות במשפחה.
- המפגשים עם יחידת הסיוע מתקיימים ביחידת הסיוע הסמוכה לבית הדין הרבני האזורי שהוגשה בו תביעת הגירושין.

גישור:

במטרה להקל על הליך הגירושין עשוי מגשר מקצועי או יועץ נישואין לסייע לבני הזוג לסיים את הנישואין תוך הסכמה משותפת וללא משקעים מיותרים ונזק לילדים.

במהלך הגישור אפשר לגבש בהסכמה משותפת של בני הזוג הסכם גירושין, ובמסגרתו יוסדרו כל חילוקי הדעות שבין הצדדים. אפשר גם לקבוע מנגנון ליישוב חילוקי דעות בעתיד מחוץ לכותלי בית הדין.

בהתאם לחוק להסדר התדיינות בסכסוכי משפחה (הוראת שעה). תשע"ה–2014, אשר אמור להיכנס לתוקפו בקרוב, בטרם הגשת כתב תביעה, לרבות בעניין מזונות זמניים, יידרש בעל־דין להגיש תחילה לבית הדין (או לבית המשפט) בקשה ליישוב סכסוך משפחתי. הבקשה לא תכלול פירוט עובדתי וטענות בקשר לסכסוך.

הליך סידור הגט:

לאחר שבית הדין פסק כי על בני הזוג להתגרש ייקבע מועד לסידור הגט, ובו יתקיים טקס הגירושין. הטקס נעשה על פי ההלכה היהודית ובמהלכו מוסר הבעל גט לאישה. רק לאחר מסירת הגט וקבלתו בידי האישה – בני הזוג גרושים.

להלן פירוט הליך סידור הגט:

חקירת שמות –

גט חייב להיכתב באופן ייחודי עבור הבעל המגרש ("לשמו") וכן עבור האישה המתגרשת ("לשמה") ולשם גירושין. בגט כותבים את שמותיהם של בני הזוג, שמות אבותיהם וכינויי בני הזוג, אך אין רושמים את מספרי תעודת הזהות ואת שמות המשפחה של בני הזוג. בתחילת הליך סידור הגט בית הדין מברר ביסודיות את השמות הנ"ל באמצעות בני הזוג עצמם, וכן מתבקשת עדות של אדם נוסף המכירם היטב. כל זאת כדי שהשמות שיירשמו בגט יהיו השמות האמתיים, העדכניים והנכונים של בני הזוג. הליך זה נחוץ מאחר שאם תיפול טעות – אפילו טעות קלה – בכתובת השמות, הגט עלול להיפסל.

בית הדין מוודא שהבעל נותן את הגט בהתאם להלכה וכי הוא מבין שלאחר הגט אשתו תהיה מותרת להינשא לכל אדם מישראל.

ביטול מודעות –

מכיוון שעל פי ההלכה על הבעל לתת את הגט מרצונו, בית הדין מורה לבעל לבטל לפני העדים "מודעות", שהן הצהרות שמסר בקשר לגט. הביטול נעשה עבור כל הודעה שמסר או דיבורים שגורמים לבטל או לפסול את הגט. ביטול המודעות איננו מבטל את ההסכמים שנערכו בין בני הזוג העומדים לפני גירושין, אלא רק מבטל את דברי הבעל שהגט ניתן מתוך כפייה וכדומה, אם נאמרו.

סדר כתיבת הגט –

- א. הגט הוא שטר הנכתב בכתב סופר סת"ם והבעל נותנו מידיו לידי האישה, כפי שנאמר בתורה: "וכתב לה ספר כריתות ונתן בידה".
- ב. בהתאם להלכה הנייר וכלי כתיבת הגט צריכים להיות רכושו של הבעל. לכן בית הדין מוודא שהנייר וכלי הכתיבה הם של הסופר, והסופר נותן

אותם לבעל במתנה בדרך הנקראת "קניין הגבהה". אחר כך הבעל אומר לסופר במעמד העדים כי הוא נותן לו את הנייר ואת כלי הכתיבה ומצווה עליו לכתוב את הגט לשמו ולשם אשתו ולשם גירושין, ומצווה את העדים שיחתמו לשם גירושיו אשתו.

ג. בית הדין מודיע לבעל כי עליו לשהות ליד הסופר בעת כתיבת הגט וחתמתו. מרגע כתיבת הגט אסור לבני הזוג להתייחד.

ד. הסופר אומר לעדים שהוא כותב את הגט לשם גירושיו פלוני לפלונית. בעת כתיבת הגט העדים עומדים ליד הסופר לכל הפחות בעת כתיבת השורה הראשונה, כדי לוודא שהסופר כותב את הגט לשמו ולשמה. העדים קוראים את הגט לפני שהם חותמים. החתימה מתבצעת לאחר שהדיו יבש, כדי למנוע חיבור אותיות. לאחר החתימה מייבשים גם את כתב חתימות העדים על הגט.

ה. בית הדין קורא את הגט. אם יש בגט טעות בית הדין מורה לתקנה. הדיינים שואלים את הבעל האם הוא מגרש מרצונו. הסופר והעדים נחקרים אם הם מכירים את הבעל ואם הוא ציווה להם לכתוב ולחתום על הגט לשם גירושיו פלוני לפלונית. בית הדין מוסיף ומוודא כי כל אחד מהעדים ראה את חברו חותם.

סדר נתינת הגט –

- א. האישה מסירה את הטבעות מידיה.
- ב. בית הדין מורה לבעל למנות את עדי הכתיבה לעדי מסירה. בית הדין מורה לאישה להושיט את ידיה ושלא תסגור את ידיה, עד שהבעל יעזוב את הגט בידיה.
- ג. הבעל אומר לאישה: "הרי זה גיטך והתקבלי גיטך זה והרי את מגורשת בו ממני מעכשיו והרי את מותרת לכל אדם".
- ד. האישה מקבלת את הגט, מרימה אותו ואחר כך טומנת אותו תחת זרועה והולכת עמו ארבע אמות (כשני מטרים וחצי).
- ה. בית הדין קורא את הגט וחוזר וחוקר את העדים והסופר על כתיבת הגט.
- ו. בית הדין מודיע לאישה שאסור לה להתחתן במשך 92 יום מעת קבלת הגט, וכי אסור לה להתייחד עם בעלה לשעבר, אלא אם יתחתנו שוב. כמו כן, מודיע בית הדין כי גרושה אסורה לכהן.

מעשה בית דין:

לאחר סיום הליך הגירושין קורעים הדיינים קרע בגט וגונזים אותו. לאחר מכן כותב בית הדין "מעשה בית דין" – אישור על דבר הגירושין – והוא נחתם בידי הדיינים. הגרוש והגרושה יקבלו תעודת גירושין ומעשה בית דין.

מידע כללי על הגט:

נוהגים שבגט יהיו שתיים-עשרה שורות (בהתאם לגימטרייה של המילה גט=12) ושאורך נוסח הגט יהיה ארוך מרוחב השורות בו.

ראשי התיבות של ג"ט הם "גמר טוב".

תרגום לשון הגט (המתאים לעיר ירושלים):

בשני בשבת בשלשה ימים לירח סיוון שנת חמשת אלפים ושבע מאות ושבעים וחמש לבריאת העולם למנין שאנו מונים כאן בעיר ירושלים היושבת על מי השילוח ועל מי בורות, אני הנקרא פלוני בן פלוני הנקרא פלוני העומד בירושלים הנזכרת וכל שם אחר וכינוי שיש לי ולאבותי ולמקומי, חפצתי ברצון נפשי מבלי שאני אנוס ועזבתי ושלחתי וגירשתי אותך לך את אשתי פלונית הנקראת פלונית בת פלוני הנקרא פלוני העומדת היום בירושלים הנזכרת וכל שם אחר וכינוי שיש לך ולאבותיך ולמקומך, שהיית אשתי מקודם לכן ועתה שלחתי ועזבתי וגירשתי אותך לך שתהיי רשאית ושולטת בעצמך ללכת להינשא לכל איש שתרצי ואדם לא ימחה בידך (משמי) מהיום הזה ולעולם והרי את מותרת לכל אדם. וזה יהיה לך ממני ספר גירושין ואגרת עזיבה וגט כריתות כדת משה וישראל

פלוני הנקרא פלוני בן פלוני עד

פלוני הנקרא פלוני בן פלוני הנקרא פלוני עד

גירושין – מילון מונחים

אישור הסכם גירושין:

בקשה משותפת של בני הזוג לאשר הסכם גירושין שהגיעו אליו (בדרך כלל מחוץ לאולם הדיונים) וכעת מבקשים לתת לו תוקף משפטי של פסק דין.

אישור גירושין:

אישור גט פיטורין שנערך בבית דין רבני מחוץ לישראל או בבית דין בישראל אשר איננו מוכר על ידי מדינת ישראל. על בית הדין הרבני לבדוק את הגט ולאשרו לצורך הכרה ורישום המבקש או המבקשת כגרוש או כגרושה בישראל.

גט:

מסמך בכתב שבאמצעותו נעשים הגירושין בהתאם להלכה היהודית.

גירושין:

הבעל מוסר את הגט לאישה ובכך מנתק את קשר הנישואין שביניהם לחלוטין ("גט כריתות"). לבית הדין הרבני סמכות שיפוט ייחודית בענייני סידור הגט.

גישור:

הליך הגישור הוא הליך של יישוב סכסוך בדרך של הסכמה בין הצדדים. הגישור מבוצע על ידי אנשי מקצוע כגון עובדים סוציאליים, מגשרים, עורכי דין וטוענים רבניים. הגישור חוסך לבני הזוג התדיינויות משפטיות מייגעות ואת ההוצאות הכרוכות בכך.

החזקת ילדים:

תביעה המוגשת על ידי אחד מבני הזוג, המבקש כי ילדיהם המשותפים יהיו בהחזקתו לאחר הפירוד או הגירושין.

הכרת אבהות:

בקשה המוגשת לצורך הכרה שבן הזוג שעמו חיה האישה הוא אבי ילד משותף. בקשה זו מוגשת בדרך כלל לצורך נישואין, קביעת יוחסין או מזונות.

המלצה לגט:

בית הדין קובע כי מן הראוי שבני הזוג יתגרשו למרות שאין עילה הלכתית לחיוב בגירושין.

הסדרי ראייה:

תביעה העוסקת בקביעת המועדים שבהם זכאי ההורה שהילדים אינם בהחזקתו לראות את ילדיו.

הסכם גירושין:

הסכם שעליו חתומים בני זוג בהליכי גירושין אשר מסדיר את כלל העניינים הזקוקים להסדר בין בני זוג המבקשים להתגרש ביניהם: משמורת ילדים, הסדרי ראייה, מזונות וחלוקת הרכוש המשותף.

חוקר פרטי:

בעל דין רשאי להסתייע בחוקר פרטי כדי להביא הוכחות לתביעתו. במקרים מיוחדים בית הדין ממנה חוקר פרטי מטעמו לאיתור סרבן גט המעגן את אשתו.

חיוב גט:

בית הדין קובע בשל עילות הלכתיות כי על הבעל מוטלת חובה לתת לאשתו גט או כי על האישה מוטלת חובה לקבל גט.

כפיית גט:

בית הדין הרבני קובע כי אם לא ייתן הבעל גט כמצוות בית הדין, יש לכפות עליו את מתן הגט.

מדור ספציפי:

בקשת למתן צו שיקבע את מגורי אחד מבני הזוג בדירה ששימשה למדורם, כדי למנוע שינוי הזכויות בדירת בני הזוג, עד למתן החלטה אחרת על ידי בית הדין. הבקשה יכולה להיות מוגשת במסגרת תביעה למזונות או לשלום בית או לשניהם כאחד.

מזונות:

תביעה המוגשת לחייב את הבעל במזונות אישה ובמזונות הילדים. אם הבעל נפטר, האישה יכולה לתבוע מזונות מן העיזבון.

סידור גט:

סידור גט פיטורין בין בני זוג נעשה בדרך כלל לאחר שכל נושאי הרכוש, המזונות, הסדרי משמורת ילדים וראיית הילדים וחינוכם סוכמו בן בני הזוג, בין בהסכם גירושין ובין מכוח החלטת בית הדין. קיימים מקרים שביית הדין הרבני מחליט להקדים את סידור גט הפיטורין, ולבצעו קודם סיום ההליכים המשפטיים האחרים.

סנקציות לסרבני גט (צווי הגבלה):

בית הדין מוסמך להטיל על סרבן גט סנקציות הקבועות בחוק. בהן: מניעת ניהול חשבון בנק; מניעת החזקת רישיון נהיגה; מניעת רישוי למקצוע שדרוש לו רישוי ממשלתי; מניעה להתמנות, להיבחר או לשמש במשרה על פי דין או במשרה בגוף מבוקר כמשמעו בחוק מבקר המדינה, תשי"ח-1958 [נוסח משולב]; מניעת הוצאת דרכון או חידושו; מניעת יציאה מהארץ; שלילה חלקית של גמלאות וקצבאות הביטוח הלאומי; מאסר וכליאה בצינוק.

לצורך הטלת סנקציות על אישה סרבנית גט לאחר פסיקת בית הדין דרוש אישור נשיא בית הדין הרבני הגדול.

עגונה:

מי שהגישה תביעת גירושין ועקבותיו של בעלה נעלמו בארץ או בחו"ל או שהבעל אינו כשיר לתת גט.

צווי עיקול וביטולם:

בקשה להטלת צו עיקול על נכסים במטרה למנוע העלמתם או הברחתם מבן הזוג השני או עשיית שימוש העלול לגרום לירידת ערכם הכספי של הנכסים. לצורך ביטול צו העיקול שהוטל על נכסים, יש להגיש בקשה לביטול צו עיקול. בקשה לצו עיקול נכסים המוגשת יחד עם תביעה רכושית שנכרכה בגירושין פטורה מאגרה. כאשר הבקשה לצו עיקול מוגשת בנפרד נדרשת אגרה.

צווי עיכוב יציאה מהארץ וביטולם:

בקשה להטיל צו עיכוב יציאה מן הארץ מוגשת כדי למנוע עגינות או כדי להבטיח נוכחות בעל דין בתביעה הנמצאת בבירור משפטי. צו עיכוב יציאה מן הארץ יבוטל לאחר שיוכח כי הסיבות שהביאו להטלת צו העיכוב כבר אינן קיימות או לא היו מוצדקות.

בקשה לצו עיכוב יציאה מהארץ המוגשת יחד עם תביעת גירושין פטורה מאגרה. כאשר הבקשה לצו עיכוב היציאה מוגשת בנפרד נדרשת אגרה.

צו הגנה או צו הרחקה:

במקרה של אלימות במשפחה בית הדין הרבני מוסמך למנוע את כניסת אחד מבני הזוג לדירת בני הזוג ואף להרחיקו מאזור המגורים.

צו מניעה זמני:

צו זמני האוסר לעשות מעשה כל עוד לא התקבלה החלטה שיפוטית אחרת.

ביטול צוים:

בקשה לביטול צו שהוטל על ידי בית הדין הרבני איננה כרוכה בתשלום אגרה אם מבקש הביטול הוא המבקש המקורי. אם המבקש הוא המשיב לבקשה המקורית, אזי ביטול הצו כרוך בתשלום אגרה בהתאם לחוק.

במקרה שהצו הוטל במעמד צד אחד והבקשה לביטול הצו הוגשה תוך 15 ימים מיום שהודע הצו למבקש, ביטול הצו איננו כרוך בתשלום אגרה.

תביעת גירושין:

כאשר רק אחד מבני הזוג מעוניין להתגרש, עליו לפתוח תיק תביעת גירושין בבית הדין הרבני באזור מגוריו.

תביעת גירושין וכל הכרוך בגירושין:

תביעה המוגשת כחלק מתהליך הגירושין של בני הזוג, ובה בנוסף לגירושין מבקש התובע שבית הדין יפסוק בכל הנושאים הכרוכים בגירושין, כגון: החזקת ילדים, חלוקת רכוש, ראיית ילדים ומזונות.

תביעה לשלום בית:

תביעה המוגשת על ידי אחד מבני הזוג, ובה מתבקש בית הדין הרבני לסייע בהשכנת שלום בית.

תביעת מורד או מורדת:

תביעה המוגשת על ידי אחד מבני הזוג, בטענה שבן הזוג האחר אינו מקיים כלפיו את החובות הנובעות מנישואיהם.

תעודת גירושין:

לאחר סידור הגט יש לגשת למזכירות בית הדין. לצורך הכנת תעודת גירושין יש להביא תמונה מזהה ('פספורט') ולשלם אגרה בהתאם לחוק.

ערעור

בהתאם לתקנות הדיון בבתי הדין הרבניים, התשנ"ג, אפשר להגיש ערעור על פסק דין שנתן בית הדין הרבני האזורי בעניינכם. התנאים להגשת ערעור הם:

- פסק הדין או ההחלטה ניתנו בשל טעות בהלכה.
  - פסק הדין או ההחלטה ניתנו בשל טעות הנראית לעין בשיקול הדעת או בקביעת העובדות.
  - היה פגם בניהול הדיון בבית הדין האזורי באופן המשפיע על תוצאות הדיון.
- אפשר להגיש ערעור גם על החלטה של בית דין רבני אזורי הגומרת את הדיון באופן שלא יינתן עוד פסק-דין בנושא התביעה.
- על החלטת ביניים אי אפשר להגיש ערעור בזכות אלא רק בקשת רשות ערעור.

הליך הערעור:

- פתחו תיק ערעור במזכירות בית הדין הרבני הגדול בירושלים, לא יאוחר מ־30 יום ממועד קבלת פסק הדין.
  - שלמו במזכירות בית הדין אגרה בהתאם לחוק. התשלום במזומן או באמצעות כרטיס אשראי.
  - הגישו למזכירות בית הדין כתב ערעור מפורט ומנומק בארבעה עותקים, בכתב הערעור יופיעו פרטי המערער והמשיב (שם מלא, תעודת זהות או דרכון, כתובת, מספר טלפון ופקס).
  - צרפו לכל עותק של כתב הערעור תצלום פסק הדין נשוא הערעור.
  - אם אתם מיוצגים, צרפו ייפוי-כוח מעורך דין או טוען רבני.
  - צלמו עותק מהחומר שמוגש למזכירות בית הדין.
- עם סיום הליך פתיחת תיק הערעור, יועבר התיק למזכיר הראשי לקביעת מועד דיון.

בהתאם לתקנות הדיון יש להגיש את כתב הערעור באופן ידני או באמצעות הדואר. אי אפשר להגיש כתב ערעור בדואר אלקטרוני. כתב הערעור יודפס על גבי צד אחד של הדף בלבד ויוגש מהודק ומחורר. יש לשמור על שוליים ברוחב של 3 ס"מ משני צדי העמוד.

אם חתמתם על כתב הסכמה להמצאת מסמכים בדואר אלקטרוני, תוכלו להגיש בקשות ביניים במסגרת תיק הערעור בדוא"ל שכתובתו supreme@rbc.gov.il.

בית הדין הגדול מוסמך להתנות את שמיעת הערעור בהפקדת ערבויות.

בקשת עיכוב ביצוע:

הגשת ערעור אינה מעכבת את ביצועו של פסק הדין עליו מערערים, אלא אם החליט על כך בית הדין האזורי.

אם בית הדין האזורי דחה את בקשתכם לעיכוב ביצוע פסק הדין או שלא החליט בבקשה זו תוך 3 ימים מעת הגשתה, אפשר לבקש מבית הדין הרבני הגדול להורות על עיכוב ביצוע פסק דין או החלטת בית הדין שעליה הוגש הערעור.

ייתכן שהחלטה לעיכוב ביצוע תותנה במילוי תנאים, לרבות מתן ערבויות על-ידי מבקש העיכוב.

בקשת רשות ערעור:

אם ניתנה החלטת ביניים (לרבות פסק דין ביניים או פסק דין זמני) על ידי בית הדין האזורי, אפשר להגיש בקשה לרשות ערעור, תוך 10 ימים ממתן ההחלטה.

הליך בקשת רשות ערעור:

- כתבו בקשה לרשות ערעור והגישוה במזכירות בית הדין הרבני הגדול.
- שלמו אגרה בהתאם לחוק. התשלום במזומן או באמצעות כרטיס אשראי.
- צרפו העתק של פסק הדין או ההחלטה מושא הערעור.
- צרפו את נימוקי הערעור ונימוקים מדוע לא יישמע הערעור רק לאחר מתן פסק הדין הסופי.
- אם אתם מיוצגים, צרפו ייפוי-כוח של עורך דין או של טוען רבני.
- הגישו את הבקשה בארבעה עותקים. לכל עותק צרפו צילום של ההחלטה שעליה אתם מבקשים רשות לערער.

אם תינתן רשות ערעור, תשמש הבקשה כתב הערעור, אולם ייתכן שתידרשו להשלים תנאים נוספים.

אם ניתנה רשות ערעור, תידרשו לשלם אגרת ערעור בהתאם לחוק ולהשלים את התנאים שנקבעו בהחלטה שהתירה את הגשת הערעור.

בקשה להארכת מועד:

אם חלפו 30 יום מקבלת פסק הדין ולא הגשתם ערעור לפסק הדין, או אם חלפו 10 ימים ולא הגשתם בקשת רשות ערעור על החלטת ביניים, תוכלו להגיש במזכירות בית הדין הרבני הגדול בקשה מנומקת להארכת המועד להגשת הערעור או להארכת המועד להגשת בקשת רשות הערעור.

הליך בקשה להארכת מועד הערעור:

- הגישו במזכירות בית הדין הרבני הגדול בשלושה עותקים בקשה מנומקת להארכת מועד הגשת הערעור.
  - צרפו את פסק הדין או ההחלטה מושא הערעור או מושא בקשת רשות הערעור בשלושה עותקים.
  - שלמו אגרה בהתאם לחוק. התשלום במזומן או באמצעות כרטיס אשראי.
- אם הבקשה תתקבל, תוכלו להגיש ערעור או בקשת רשות ערעור, כמפורט לעיל.

פניות הציבור

פניות בנושא חוק חופש המידע ופניות בנושאים מנהליים:

אפשר לפנות לקבלת מידע או להגיש תלונה הקשורה למזכירות בית הדין לממונה על פניות הציבור והעמדת מידע לציבור –

- בכתב: הנהלת בתי הדין הרבניים, רח' כנפי נשרים 22 ת"ד 9546434 ירושלים 9134401
- באמצעות פקס: 02-6515499, 073-2629390
- בדואר האלקטרוני: panatz@rbc.gov.il
- בטלפון: 531-501-1700.

פניות בנושאים שיפוטיים:

תלונה על דרך ניהול ההליך השיפוטי בעניינכם אפשר להגיש בכתב לנציב תלונות הציבור על שופטים ודיינים –

- בכתב: נחום חפצדי 5, בית עופר, גבעת שאול, ירושלים
- באמצעות פקס: 02-6595516
- בטלפון: 02-6595511

רשימת בתי הדין הרבניים

מפורסמת באתר האינטרנט www.rbc.gov.il

זמני קבלת קהל

- בימים א' – ה' בין השעות 8:30 – 13:30 למעט חגים, ערבי חג ופגרות בתי הדין הרבניים ובתי המשפט.
- שעות קבלת קהל בפגרות בתי הדין הרבניים: 9:00–12:00
- פרטים נוספים ואיתור בית דין לפי אזורי שיפוט תוכלו למצוא ב-
- אתר האינטרנט של בתי הדין הרבניים: www.rbc.gov.il
- טל־דין, מענה טלפוני ממוחשב: 1700–501–531